

علیرضا مهاجر، معاون امور زراعت و وزارت جهاد کشاورزی:

امسال تولید گندم به ۱۵ میلیون تن و خرید تضمینی به بیش از ۱۱ میلیون تن می‌رسد

خرید تضمینی گندم طی سه سال در دولت سیزدهم همواره روند صعودی طی کرد و این روند در سال ۱۴۰۳ نیز استمرار یافت. با وجود این شیب افزایشی به طور قطع میزان خرید تضمینی در سال جاری بیش از میزان تولید در سال ۱۴۰۲ خواهد بود که نتیجه آن تأمین ۱۰۰ درصدی نیاز کشور از گندم است.

بی نیازی از واردات گندم، صرفه جویی ارزی بزرگی خواهد بود که در دولت سیزدهم محقق شد. تولید گندم در سال اول دولت بیش از سه میلیون تن و در سال دوم دولت ۶ میلیون تن افزایش یافت. پیش بینی شده است برای سال جاری حداقل ۶ میلیون تن افزایش تولید محقق شود تا به طور کامل نیاز سالانه گندم تأمین و به خودکفایی کامل برسیم. به طور متوسط هر ایرانی سالانه ۱۵۰ کیلوگرم گندم مصرف می‌کند که به نوعی قوت غالب افراد را تشکیل می‌دهد، بنابراین جایگاه ویژه‌ای در تأمین امنیت غذایی کشور دارد. گندم یک محصول استراتژیک و مهم در مقوله امنیت غذایی است و خودکفایی در تولید گندم از مهم‌ترین اهداف اقتصادی کشور محسوب می‌شود که تحولات بین‌المللی کنونی، اهمیت خوداتکایی در تولید این محصول در داخل را بیشتر می‌کند.

علیرضا مهاجر، معاون امور زراعت و وزارت جهاد کشاورزی در گفت‌وگویی به افزایش تولید گندم در دولت سیزدهم و امکان رسیدن به خوداتکایی پرداخته که در ادامه آمده است.

خوشبختانه ما در تولید گندم ناوایی‌ها در سال گذشته به خودکفایی رسیدیم. چقدر می‌توانیم امیدوار باشیم تا به خودکفایی کامل در تولید گندم در سال جاری دست پیدا کنیم؟

ما انتظار داریم در سال ۱۴۰۳ به خودکفایی کامل هم در تولید گندم ناوایی و هم صنف و صنعت برسیم. کشورها دارای ۴ میلیون هکتار اراضی دیم و نزدیک به ۲ میلیون هکتار اراضی گندم آبی است. در این شرایط بدون در نظر گرفتن اراضی کشت دیم و با بهره‌برداری از اراضی کشت آبی می‌توانیم به خودکفایی در تولید گندم دست پیدا کنیم.

با توجه به تأیید آفتاب مناسب در کشور، چنانچه مؤلفه‌هایی همچون کاشت بموقع، استفاده از بذور مناسب، تغذیه کافی و مبارزه با آفات و بیماری‌ها فراهم شود، بستر خودکفایی پایدار در تولید گندم مهیا می‌گردد تا این روند از مدل سینوسی به خطی درآید. ما بر همین اساس برنامه‌ریزی کرده‌ایم اما با چالش مهم کوچک شدن اراضی کشاورزی در این مسیر مواجه هستیم به طوری که در حال حاضر بیش از ۷۵ درصد از اراضی کشور کمتر از ۵ هکتار هستند.

در اراضی کوچک مقیاس نمی‌توانیم مطمئن از برخورداری آب، سرمایه‌گذاری، اطمینان از بهره‌وری و استفاده از بذ و کود و سم مناسب باشیم. در همین راستا یکی از بزرگ‌ترین معضلات در خودکفا نشدن کوچک شدن اراضی کشاورزی است.

برای مقابله با این مشکل در اراضی آبی کشت قراردادی را اجرا کردیم و کود در اختیار کشاورز قرار دادیم و پول آن را بعداً دریافت کردیم. همچنین بذر مناسب به کشاورزان داده و آنها را بیمه کردیم. از سوی دیگر در اراضی دیم برنامه جهش تولید در دیمزارها از سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ با ۶۷۰ هزار هکتار آغاز شد و قرار است بیش از ۵ میلیون و ۲۰۰ هزار هکتار از اراضی دیم را تحت پوشش قرار دهیم.

چرا کشور در دولت قبل با کاهش میزان تولید و خرید تضمینی گندم روبه‌رو شد و واردات آن افزایش یافت؟

اصلی‌ترین عامل در کاهش میزان تولید در دولت قبل پایین بودن نرخ خرید تضمینی بود که باعث شد کشاورزان انگیزه زیادی برای تولید نداشته باشند. در نتیجه برای کاهش هزینه‌های‌شان از سموم کمتری برای محصولات خود استفاده می‌کردند. متأسفانه در سال پایانی دولت‌ها همواره با چنین چالش‌هایی روبه‌رو بوده‌ایم چون پشتیبانی‌های لازم را از کشاورزان نمی‌کنند.

میزان خرید تضمینی گندم در سال ۱۴۰۰، ۴٫۵ میلیون تن و واردات به بیش از ۷ میلیون رسید، اما میزان خرید تضمینی در سال ۱۴۰۱، ۷٫۵ میلیون تن و واردات به کمتر از ۴ میلیون تن رسید. همچنین روند تولید گندم تداوم پیدا کرد و در سال ۱۴۰۲ میزان خرید به حدود ۱۰٫۵ میلیون تن رسید که منجر به خودکفایی در تولید گندم نان شد. علاوه بر عدم تعیین نرخ مناسب خرید تضمینی گندم، یکی دیگر از مشکلات کشاورزان واردات محصول با ارز دولتی است و همین مسأله نیز سبب شد کشاورز نتواند با ارز وارداتی رقابت کند و تولید محصول کاهش یابد.

یکی از مهم‌ترین دلایل افزایش میزان تولید گندم طی سه سال گذشته استفاده از بذرهای اصلاح شده است. درباره استفاده از این بذور برای ارتقای کیفیت و تولید گندم توضیح دهید.

در موضوع افزایش تولید عوامل متعددی تأثیرگذار هستند و استفاده از بذر مناسب، سموم و تغذیه گیاه با کودهای فسفاته، پتاسه و ازته از اهمیت زیادی برخوردارند. بیش از صد سال سابقه تولید بذرهای اصلاح شده را محققان ما در کارنامه خود دارند و با توجه به تنوع آب و هوایی کشور و اقلیم‌های مناسب در کشور، بذر مختص همان شرایط از طرف محققان

تولید می‌شود. اگرچه نباید از نقش نعمات الهی مانند افزایش میزان بارش‌ها، تلاش کشاورزان و دمای مناسب هوا هم غافل ماند.

آیا علاوه بر افزایش تولید، کیفیت محصول تولید شده در دولت سیزدهم هم ارتقا پیدا کرده است؟ یکی از اقدامات اساسی که در دولت سیزدهم انجام گرفت، ارتقای کیفیت گندم و سایر محصولات کشاورزی

در سال ۱۴۰۳ هم به طور قطع میزان خرید نسبت به سال گذشته افزایش خواهد یافت و احتمال دارد گندم مازاد هم داشته باشیم. با این تقاسیر پیش بینی می‌شود تولید گندم به ۱۵ میلیون تن و خرید تضمینی به بیش از ۱۱ میلیون تن برسد. ایران به طور قطع می‌تواند در سال جاری رتبه خود را در تولید گندم در جهان افزایش دهد و جزو کشورهایی در رتبه دوم تا دوازدهم در جهان باشد

بود. در واقع استفاده از کود پتاسه باعث شد کیفیت محصولات کشاورزی بالا برود. به‌صورت سنتی و اکولوژیکی کشور ما از تابش آفتاب فراوان برخوردار است و نسبت به کشورهای دیگر که در این زمینه کمبود دارند، از سموم کمتری استفاده می‌شود اگرچه سمومی هم که استفاده می‌شوند، کم خطر هستند. ما به میزان کشورهای برخوردار از کودهای شیمیایی استفاده می‌کنیم بنابراین ضریب سلامت در کشور افزایش داشته است.

اساساً ظرفیت تولید گندم در کشور چقدر است؟ با توجه به پتانسیل‌های موجود می‌توانیم برای همیشه در تولید گندم پایدار بمانیم تا این روند که گاهی در بعضی از دولت‌ها به خودکفایی رسیده و بعضاً در دولت دیگری وابسته به واردات شده‌ایم، اتفاق نیفتد.

پیش بینی شما از تولید گندم در سال ۱۴۰۳ چقدر است؟

در دولت سیزدهم با اجرای راهکارهایی همچون مصرف بهینه از کودهای شیمیایی، مصرف بالای بذور اصلاح شده، استفاده بموقع از سموم شیمیایی علیه آفات و بیماری‌ها و تعیین قیمت مناسب خرید تضمینی، کشاورزان انگیزه بالایی برای تولید پیدا کردند. در سال ۱۴۰۳ هم به طور قطع میزان خرید نسبت به سال گذشته افزایش خواهد یافت و احتمال دارد گندم مازاد هم داشته باشیم. با این تقاسیر پیش بینی می‌شود تولید گندم به ۱۵ میلیون تن و خرید تضمینی به بیش از ۱۱ میلیون تن برسد.

ایران به طور قطع می‌تواند در سال جاری رتبه خود را در تولید گندم در جهان افزایش دهد و جزو کشورهایی در رتبه دوم تا دوازدهم در جهان باشد.

تحقق وعده خودکفایی

در گندم زارهای کشور

گزارش

نقیسه امامی - امین محمودی

خبرنگار

طی سالیان اخیر شاهد اتفاقات گسترده‌ای در صنعت غذایی جهان بوده‌ایم، به طوری که در ۵ سال اخیر میزان تغییرات جوی و آب و هوایی از طرفی و جنگ روسیه و اوکراین به عنوان دو قطب اصلی صادرات غلات دنیا از طرف دیگر سبب شده بیشتر کشورهای دنیا علاوه بر افزایش تولید محصولات

تن گندم بیشتر از سال گذشته خریداری کرده‌ایم. مدیرعامل شرکت بازرگانی دولتی ایران با اشاره به اینکه ارزش گندم‌های خریداری شده با قیمت هر کیلوگرم ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومان تا ۲۵ خرداد سال جاری ۷۰ هزار و ۵۳۷ میلیارد تومان بوده است، افزود: از این مبلغ تاکنون، ۳۰ هزار و ۲۷۳ میلیارد تومان به حساب کشاورزان واریز شده و پرداخت بقیه مطالبات نیز در دست پیگیری و اقدام است.

راد با بیان اینکه فرآیند خرید گندم در ۲۱ استان آغاز شده و استان خوزستان با خرید یک میلیون و ۶۱۱ هزار تن گندم در کشور پیشتاز است، گفت: پس از استان خوزستان، به ترتیب استان‌های گلستان با خرید ۹۵۳ هزار تن، فارس با خرید ۵۳۳ هزار تن، ایلام با خرید ۲۹۵ هزار تن در رتبه‌های دوم تا چهارم خرید این محصول در کشور قرار دارند.

وی با اعلام اینکه به ترتیب استان‌های گلستان با ۸۷ درصد، اصفهان با ۶۰ درصد و مازندران با ۳۰ درصد، بیشترین رشد خرید گندم را نسبت به مدت مشابه سال گذشته داشته‌اند، خاطرنشان کرد: تاکنون ۴۳ درصد مطالبات کشاورزان کشور پرداخت شده است که این میزان در ۶ استان به ۶۸ تا ۸۰ درصد می‌رسد.

پرداخت ۷۱ درصد از مطالبات کشاورزان
وزارت جهاد کشاورزی چندی پیش در اطلاعیه‌ای گفته بود ۳۰۳ همت مطالبات گندم‌کاران کشور در سال ۱۴۰۳ طبق اعلام وزارت جهاد کشاورزی و تخصیص اعتبار مورد نیاز توسط سازمان برنامه و بودجه به حساب ذی‌نفع نهایی (کشاورزان) پرداخت شد.

در این اطلاعیه آمده است «طبق بند ث تبصره ۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ در اجرای قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۶۸ / ۶ / ۲۱ و به منظور حمایت از تولیدات داخلی، حفظ امنیت غذایی کشور و تأمین نقدینگی لازم برای خرید گندم، بهای گندم خریداری شده طبق اعلام وزارت جهاد کشاورزی و اعتبار تخصیص داده شده توسط سازمان برنامه و بودجه کشور برای خرید گندم مازاد نیاز صنف و صنعت تولید کشاورزی داخل کشور به قیمت نهایی شورای قیمت‌گذاری به حساب ذی‌نفع نهایی (کشاورزان) پرداخت شد. خاطر نشان می‌شود این پرداخت بر اساس اعتبار تخصیص داده شده بدون لحاظ تسهیلات تکلیفی بانکی صورت گرفته و باقی مطالبات به همین

چه اتفاقی در میانه دهه ۹۰ افتاد؟

تغییرریل خودکفایی به واردات ۷ میلیون تنی!

مسأله افزایش تولید گندم را در دستور کار خود قرار داد. به‌رغم تمرکز دولت سیزدهم در لزوم رسیدن به خودکفایی در تولید گندم، کشور در اثر اجرای سیاست‌های غلط در دولت قبل، از خودکفایی در تولید گندم در دهه ۹۰ به واردات بیش از ۷ میلیون تنی گندم رسید و نتوانست این جایگاه را حفظ کند، به طوری که تشدید واردات گندم و قاچاق آن در دولت دوازدهم به طور چشمگیری افزایش یافت.

دلسردی کشاورزان از فروش گندم به دولت

متأسفانه دولت قبل، هم قیمت پایین‌تری را برای خرید تضمینی گندم به کشاورزان می‌پرداخت که برای آنها به صرفه نبود و هم مطالبات آنها را با تأخیر پرداخت می‌کرد که موجب دلسردی آنها شد.

نیاز سالانه کشور به گندم حدود ۱۴ میلیون تن است در حالی که در سال پایانی دولت دوازدهم در سال ۱۴۰۰،

کشاورزی و کالاهای اساسی به سمت واردات گسترده این محصولات و کالاها حرکت کنند. از این رو بدون هیچ شکی چون گندم اصلی‌ترین نیاز سفره خانوارهای ایرانی است به عنوان محصولی کاملاً راهبردی و استراتژیک محسوب می‌شود.

به همین خاطر وزارت جهاد کشاورزی طی برنامه‌های بلندمدت خودکفایی، تولید ۸ محصول کشاورزی از جمله گندم را در اولویت قرار داده بود به همین دلیل باید کشورمان تا افاق ۱۴۰۴ به این مهم دست می‌یافت.

البته خودکفایی گندم بدون شک توجه ویژه‌ای وزارتخانه به حمایت از گندم‌کاران خصوصاً در بحث خرید تضمینی گندم و نرخ آن را می‌طلبد که باید متناسب با تورم موجود در کشور باشد.

ترتیب پرداخت خواهد شد.»

در همین خصوص محمدعلی نیکبخت، وزیر جهاد کشاورزی هفته پیش گفته بود که نزدیک به ۵۰ درصد مطالبات گندم‌کاران پرداخت شده است. مسئولیت پرداخت با سازمان برنامه و بودجه و سازمان هدفمندی است و ما اسناد را برای پرداخت به آنان ارائه می‌دهیم.

وی افزود: آخرین پیگیری من در روز گذشته نشان می‌دهد تا اوایل هفته آینده بقیه مطالبات گندم‌کاران پرداخت می‌شود.

پرداخت ۳۰ همت از مطالبات کشاورزان

وزارت جهاد کشاورزی چندی پیش در اطلاعیه‌ای گفته بود که ۳۰۳ همت مطالبات گندم‌کاران کشور در سال ۱۴۰۳ طبق اعلام وزارت جهاد کشاورزی و تخصیص اعتبار مورد نیاز توسط سازمان برنامه و بودجه به حساب ذی‌نفع نهایی (کشاورزان) پرداخت شد.

در این اطلاعیه آمده است: «طبق بند ث تبصره ۸ قانون بودجه سال ۱۴۰۳ در اجرای قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی مصوب ۱۳۶۸ / ۶ / ۲۱ و به منظور حمایت از تولیدات داخلی، حفظ امنیت غذایی کشور و تأمین نقدینگی لازم برای خرید گندم، بهای گندم خریداری شده طبق اعلام وزارت جهاد کشاورزی و اعتبار تخصیص داده شده توسط سازمان برنامه و بودجه کشور برای خرید گندم مازاد نیاز صنف و صنعت تولید کشاورزی داخل کشور به قیمت نهایی شورای قیمت‌گذاری به حساب ذی‌نفع نهایی (کشاورزان) پرداخت شد. خاطر نشان می‌درد این پرداخت بر اساس اعتبار تخصیص داده شده بدون لحاظ تسهیلات تکلیفی بانکی صورت گرفته و باقی مطالبات به همین ترتیب پرداخت خواهد شد.»

در همین خصوص اما محمدعلی نیکبخت، وزیر جهاد کشاورزی هفته پیش گفته بود که نزدیک به ۵۰ درصد مطالبات گندم‌کاران پرداخت شده است. مسئولیت پرداخت با سازمان برنامه و بودجه و سازمان هدفمندی است و ما اسناد را برای پرداخت به آنان ارائه می‌دهیم.

وی افزود: آخرین پیگیری من در روز گذشته نشان می‌دهد تا اوایل هفته آینده باقی مطالبات گندم‌کاران پرداخت می‌شود.

اعتبار بیش از ۲۰۰ هزار میلیارد تومانی خرید تضمینی در دولت سیزدهم

تولید سیزدهم در سال زراعی گذشته بیش از ۱۵۵